

မြန်မာနိုင်ငံ အာဟာရဖွံ့ဖြိုးမှုမြှင့်တင်ရေး အမျိုးသားအဆင့်ဦးဆောင်ကော်မတီ၏ တတိယအကြိမ်
ညှိနှိုင်းအစည်းအဝေးတွင် ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးဒေါက်တာမြင့်ထွေး ပြောကြားခဲ့သည့်အမှာစကား

နေပြည်တော်

(၂၀၂၀) ပြည့်နှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ (၁၇) ရက်နေ့

- အာဟာရဖွံ့ဖြိုးမှုဆိုင်ရာ ကိစ္စရပ်များသည် ပြည်သူများ၏ ကျန်းမာရေးအတွက်သာမက ပညာရေး၊ လူမှုရေး၊ စီးပွားရေးနှင့် နိုင်ငံဘက်စုံဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအတွက် အရေးကြီးပါကြောင်း၊
- ယခုအချိန်တွင် COVID-19 ကာကွယ်၊ ထိန်းချုပ်၊ ကုသရေးလုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်နေသကဲ့သို့ အရေးကြီးသည့် အာဟာရဖွံ့ဖြိုးမှုမြှင့်တင်ရေးကိစ္စရပ်များကို လစ်လျူရှု၍ မရပါကြောင်း၊
- အာဟာရချို့တဲ့မှုကြောင့် ကိုယ်ခန္ဓာခုခံအားကျဆင်းကာ COVID-19 ကဲ့သို့သော ကူးစက်ရောဂါများ ဖြစ်ပွားခြင်းနှင့် ကိုယ်ခန္ဓာနှင့် ဦးနှောက်ဉာဏ်ရည်ဖွံ့ဖြိုးမှုအားနည်းခြင်း၊ အာဟာရလွန်ကဲမှုကြောင့် အဝလွန်ခြင်း၊ အဆီ၊ သကြားနှင့် ဆားစသည်တို့ကို လွန်ကဲစွာ စားသုံးခြင်းကြောင့် ဆီးချို၊ သွေးတိုး စသည့် မကူးစက်တတ်သောရောဂါများဖြစ်ပွားခြင်းအပါအဝင် အာဟာရဖွံ့ဖြိုးမှု အားနည်းခြင်း၏ နောက်ဆက်တွဲပြဿနာများကြောင့် ကျန်းမာရေးချို့တဲ့မှုများဖြစ်ပွားကာ ဘဝနေထိုင်မှုအရည်အသွေး ကျဆင်းခြင်းမှ သေဆုံးသည်အထိဖြစ်ပွားနိုင်ပါကြောင်း၊
- (၂၀၁၇) ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလတွင် ပခုက္ကူမြို့၌ ကျင်းပခဲ့သည့် အမျိုးသားအာဟာရဆိုင်ရာ မဟာဗျူဟာနှင့် ပတ်သက်၍ ဝန်ကြီးဌာနများအကြား ညှိနှိုင်းအစည်းအဝေးတွင် နိုင်ငံတော်၏ အတိုင်ပင်ခံပုဂ္ဂိုလ်က အာဟာရဖွံ့ဖြိုးမှုမြှင့်တင်ရေး လုပ်ငန်းများကို ကျန်းမာရေးနှင့်အားကစား ဝန်ကြီးဌာနမှ အခြားနှီးနွယ် ဝန်ကြီးဌာနများနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရန် လမ်းညွှန်ခဲ့ပါကြောင်း၊
- လမ်းညွှန်ချက်အရ ဝန်ကြီးဌာနများနှင့် မိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများပူးပေါင်းကာ "ကဏ္ဍပေါင်းစုံပါဝင်သော အမျိုးသား အာဟာရဖွံ့ဖြိုးမှုဆိုင်ရာ ငါးနှစ်စီမံကိန်း (၂၀၁၈/၁၉-၂၀၂၂/၂၃) (MS-NPAN)" ကို ရေးဆွဲကာ ကဏ္ဍအလိုက် လုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါကြောင်း၊
- အာဟာရဖွံ့ဖြိုးမှု မြှင့်တင်ရေးလုပ်ငန်းများသည် ကဏ္ဍပေါင်းစုံဆက်စပ်ပါဝင်သည့် ကွင်းဆက် လုပ်ငန်းကြီးဖြစ်ကာ ကျန်းမာရေးနှင့်အားကစားဝန်ကြီးဌာန တစ်ခုတည်းမှ လုပ်ဆောင်၍မရဘဲ လုပ်ငန်းတာဝန်များအလိုက် အားလုံးဝိုင်းဝန်းဆောင်ရွက်ရမည် ဖြစ်ပါကြောင်း၊

- အဆိုပါ စီမံကိန်းတွင် ပါဝင်သောလုပ်ငန်းများအား ဆောင်ရွက်ရာတွင် လက်တွေ့မြေပြင်တွင် အကောင်အထည်ဖော်နိုင်သော လုပ်ငန်းနည်းဗျူဟာများချမှတ်ကာ ကဏ္ဍအလိုက်တာဝန်ယူ ဆောင်ရွက်မည့် ဌာန၊ ဆောင်ရွက်မည့်ကာလအတိုင်းအတာတို့ကို တိကျစွာသတ်မှတ် ဆောင်ရွက်သွားရမည်ဖြစ် ပါကြောင်း၊
- ဝန်ကြီးဌာနအနေဖြင့် နှီးနှွယ်မိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပူးပေါင်းကာ “မြန်မာနိုင်ငံအဏုအာဟာရနှင့် အစာစားသုံးမှု အခြေအနေလေ့လာရေးစစ်တမ်း (၂၀၁၇-၁၈)” အား မြန်မာနိုင်ငံ၊ တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ်အားလုံးမှ စာရင်းကောက်ကွက် (၄၅၀) ဖြင့် အိမ်ထောင်စုပေါင်း (၂၇,၃၃၉) မှ လူဦးရေ (၃၈,၇၅၁) ဦး ထံမှ လေ့လာကောက်ယူခဲ့ပါကြောင်း၊
- အဆိုပါစစ်တမ်းကောက်ယူရာတွင် နေရာဒေသအလိုက် စားသောက်ပုံများ၊ အာဟာရဖွံ့ဖြိုးမှု အခြေအနေများ၊ အာဟာရချို့တဲ့မှုဆိုင်ရာ ပြဿနာဖြစ်ပွားမှုများအား ဆန်းစစ်ခြင်း၊ ဓာတ်ခွဲနမူနာများ ရယူကာ ဓာတ်ခွဲစစ်ဆေးခြင်းများပြုလုပ်၍ ကောက်ယူထားခြင်းဖြစ်ပါကြောင်း၊
- အဆိုပါစစ်တမ်းမှ တွေ့ရှိချက်များကို ဆန်းစစ်သုံးသပ်ခြင်းဖြင့် နေရာဒေသအလိုက် လက်ရှိ အာဟာရ ဖွံ့ဖြိုးမှုအခြေအနေများကိုသိရှိရမည်ဖြစ်ပြီး လုပ်ငန်းနည်းဗျူဟာများကို ဦးစားပေးလုပ်ငန်းများသတ်မှတ်ကာ ဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်ပါကြောင်း၊
- စစ်တမ်းတွေ့ရှိချက်များတွင် -
  - နိုင်ငံတွင်းရှိ အိမ်ထောင်စုများ၏ (၄၉.၃) ရာခိုင်နှုန်းခန့်ကသာ အစာအုပ်စုစုံလင်စွာစားသုံးနေမှု၊
  - အိမ်ထောင်စုများ၏ (၈၆) ရာခိုင်နှုန်းသည် အိုင်အိုဒင်းဆားစားသုံးနေကြသော်လည်း (၃၆.၈) ရာခိုင်နှုန်းသာလျှင် အရည်အသွေးပြည့်ဝစီအိုင်အိုဒင်းဆားကို စားသုံးနေမှု၊
  - မွေးစမှ အသက် (၆) လအထိ မိခင်နို့တစ်မျိုးတည်းသာ တိုက်ကျွေးခြင်း (၆၇) ရာခိုင်နှုန်းသာရှိမှု၊
  - ကလေးအသက် (၆)လတွင် ဖြည့်စွက်စာစနစ်တကျကျွေးခြင်းမှာ (၁၃.၃) ရာခိုင်နှုန်းသာရှိပြီး အလွန် နည်းပါးနေမှု၊
  - အသက် (၁) နှစ်မှ (၃) နှစ်အရွယ်ကလေးများ၏ (၄၀) ရာခိုင်နှုန်းနှင့် နို့တိုက်မိခင် (၇၁) ရာခိုင်နှုန်းသည် သံဓာတ်အာဟာရ လုံလောက်စွာ စားသုံးခြင်း မရှိမှု၊

- အသက် (၅) နှစ်အောက်ကလေးများ၏ (၃၅.၆) ရာခိုင်နှုန်း သည် သွေးအားနည်းခြင်း၊ (၂၃) ရာခိုင်နှုန်းသည် သံဓာတ်ချို့တဲ့ခြင်းနှင့် (၁၉.၉) ရာခိုင်နှုန်းသည် ဇင့်ဓာတ်ချို့တဲ့ခြင်းရှိနေမှု၊
  - ကိုယ်ဝန်ဆောင်မိခင်များ၏ (၄၀) ရာခိုင်နှုန်းသည် သွေးအားနည်းခြင်း၊ (၂၇.၇) ရာခိုင်နှုန်းသည် သံဓာတ်ချို့တဲ့ခြင်း၊ (၇၁.၃) ရာခိုင်နှုန်းသည် ဗီတာမင်ဘီဝမ်းချို့တဲ့ခြင်းနှင့် (၆၁.၁) ရာခိုင်နှုန်းသည် ဗီတာမင်ဒီမလုံလောက်ခြင်းရှိနေမှု၊
  - နို့တိုက်မိခင်များ၏ (၃၅.၄) ရာခိုင်နှုန်းသည် သွေးအားနည်းခြင်း၊ (၁၇.၁) ရာခိုင်နှုန်းသည် သံဓာတ်ချို့တဲ့ခြင်းနှင့် (၆၇.၄) ရာခိုင်နှုန်းသည် ဗီတာမင်ဘီဝမ်းချို့တဲ့ခြင်းရှိနေမှု၊
  - အသက် (၁၅) နှစ်မှ (၅၀) နှစ်အောက် အမျိုးသမီးများ၏ (၃၀.၃) ရာခိုင်နှုန်းသည် သွေးအားနည်းခြင်း၊ (၂၈.၅) ရာခိုင်နှုန်းသည် ဖောလိတ်ဓာတ်ချို့တဲ့လျက်ရှိခြင်းနှင့် (၆၅.၄) ရာခိုင်နှုန်းသည် ဆားစားသုံးမှုများနေမှု၊
  - အသက် (၁၅) နှစ်မှ (၅၀) နှစ်အောက် အမျိုးသားများ၏ (၅၇.၈) ရာခိုင်နှုန်းသည် ဆားစားသုံးမှု များနေမှုစသည့် အချက်များအား တွေ့ရှိခဲ့ပါကြောင်း၊
- အထက်ပါတွေ့ရှိချက်များသည် ပိုမိုကောင်းမွန်အောင် ပြုပြင်၍ရသော လုပ်ငန်းများဖြစ်ပြီး မိမိတို့ ဝန်ကြီးဌာနသည် စစ်တမ်းကောက်ယူပြီးသည်မှစ၍ အာဟာရဖွံ့ဖြိုးမှုလုပ်ငန်းများကို မိတ်ဖက်အဖွဲ့ အစည်းများနှင့် ပူးပေါင်း၍ အရှိန်အဟုန်မြှင့်လုပ်ကိုင်လျက်ရှိသဖြင့် ယခုအခါ၌ ဖော်ပြပါ ကိန်းဂဏန်းများထက် ကောင်းမွန်သည့် အခြေအနေသို့ ရောက်ရှိနေမည်ဟု မိမိယုံကြည်ပါကြောင်း၊
  - အာဟာရဖွံ့ဖြိုးမှု အားနည်းသည့် မိခင်မှ မွေးဖွားလာသော ကလေးငယ်တွင်လည်း အာဟာရ ပြဿနာများဖြစ်ပွားမည် ဖြစ်ပါကြောင်း၊
  - အိုင်အိုဒင်းဓာတ်သည် ဦးနှောက်ဉာဏ်ရည်ဖွံ့ဖြိုးမှုအတွက် အထူးအရေးကြီးသည့် ဓာတ်ဖြစ်ပါကြောင်း၊ အိုင်အိုဒင်းဓာတ်ချို့တဲ့သည့် ကလေးငယ်များတွင် ဉာဏ်ရည်ဖွံ့ဖြိုးမှုနိမ့်ကျကာ ပညာသင်ကြားမှု ခက်ခဲမည်ဖြစ်ပါကြောင်း၊
  - ဝန်ကြီးဌာနအနေဖြင့် ကိုယ်ဝန်ဆောင်မိခင်များအား ကိုယ်ဝန်ဆောင်စောင့်ရှောက်မှုပေးအပ်ခြင်း၊ မိခင်နှင့် ကလေးကျန်းမာရေးလုပ်ငန်းများစသည့် ကဏ္ဍများတွင်ပါ အာဟာရဖွံ့ဖြိုးမှု မြှင့်တင်ရေး လုပ်ငန်းများကို ဦးစားပေးဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါကြောင်း၊

- အလားတူ ဝန်ကြီးဌာနအနေဖြင့် ပြည်သူများက အာဟာရဖွံ့ဖြိုးမှု၏ အရေးကြီးပုံများနှင့် အစားအစာများ၏ အာဟာရတန်ဖိုးများဆိုင်ရာ အသိပညာဗဟုသုတများကြွယ်ဝကာ အာဟာရမျှတသည့် အစားအစာများကို ရွေးချယ်စားသောက်နိုင်ရန်အတွက် ကျန်းမာရေးအသိပညာပေးခြင်း လုပ်ငန်းများကို Mobile Tablet များအသုံးပြု၍ အခြေခံကျန်းမာရေးပညာရှင်များက အရှိန်အဟုန်ဖြင့် ဆက်လက် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါကြောင်း၊
- ထိုသို့ အာဟာရမျှတသည့် အစားအစာများကို ရွေးချယ်စားသောက်နိုင်ရန်အတွက် ဒေသထွက် အစားအစာများပိုမိုဖူလုံပေါများစေရေးအတွက် သက်ဆိုင်ရာဝန်ကြီးဌာနများမှ ဆောင်ရွက်လျက် ရှိသည်များကိုလည်း ဆက်လက်အရှိန်အဟုန်မြှင့်ဆောင်ရွက်စေလိုပါကြောင်း၊
- ကျောင်းနေအရွယ်ကလေးလူငယ်များတွင် အာဟာရဖွံ့ဖြိုးမှုဆိုင်ရာ အသိပညာများကြွယ်ဝစေရန် သာမက အာဟာရမျှတသော အစားအစာများကို လက်လှမ်းမီရယူ စားသုံးနိုင်ရန်အတွက် ကျောင်းမုန့်ဈေးတန်းများတွင် အာဟာရမရှိသည့် မုန့်ပဲသရေစာများ၊ ဘေးအန္တရာယ်မကင်းသည့် စားသောက်ကုန်များ ရောင်းချခြင်းမရှိစေရန် ဝိုင်းဝန်းဆောင်ရွက်နေမှုများအားလည်း ဆက်လက် အရှိန်အဟုန်မြှင့်ဆောင်ရွက်စေလိုပါကြောင်း၊
- ဆရာ၊ ဆရာမများအနေဖြင့်လည်း အာဟာရဖွံ့ဖြိုးမှုဆိုင်ရာ အသိပညာဗဟုသုတများ ကိုယ်တိုင် ကြွယ်ဝနိုင်ရန် မိမိတို့ဝန်ကြီးဌာနမှ ထုတ်ထားသော စာအုပ်၊ စာစောင်များကို လေ့လာဖတ်ရှု၍ ကျောင်းသား၊ ကျောင်းသူများထံသို့ ပြန်လည် ဝေမျှပြောကြားကြရမည်ဖြစ်ပါကြောင်း၊
- မြန်မာနိုင်ငံသည် (၂၀၁၃) ခုနှစ်၊ မေလတွင် ကမ္ဘာ့အာဟာရမြှင့်တင်ရေး လှုပ်ရှားမှုများ Global Scaling Up Nutrition (SUN) Movement ၌ အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံအနေဖြင့် လက်မှတ်ရေးထိုးပါဝင်ခဲ့ပါကြောင်း၊
- SUN Movement တွင် ကျန်းမာရေးနှင့်အားကစားဝန်ကြီးဌာနနှင့် ဆက်စပ် ဝန်ကြီးဌာနများပါဝင်သော SUN Government Network၊ ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့ အစည်းများ ပါဝင်သော SUN UN Network၊ အလှူရှင်အဖွဲ့အစည်းများ ပါဝင်သော SUN Donor Network နှင့် အရပ်ဖက်လူမှုအဖွဲ့အစည်းများ ပါဝင် တဲ့ SUN Civil Society Alliance (SUN CSA) Network ကွန်ရက်များဖြင့် ဆောင်ရွက်နေခြင်းဖြစ်ပါကြောင်း၊ အဆိုပါ Network အသီးသီးမှ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ချက်များအား အပြန်အလှန်သိရှိအားဖြည့် ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အတွက် တာဝန်ယူချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်မည့် သူများအား သတ်သတ်မှတ်မှတ် တာဝန်ပေးကာ ဆောင်ရွက်စေလိုပါကြောင်း၊

- ယခင်အစည်းအဝေးများမှ ဆုံးဖြတ်ချက်များအပေါ် အကောင်အထည်ဖော် ပြီးစီးမှု၊ အာဟာရဖွံ့ဖြိုးမှု မြှင့်တင်ရေး ဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းများ အကောင်အထည် ဖော်နေမှု၊ ပြီးစီးမှု၊ အားနည်းချက်စသည်တို့ကို အကဲဖြတ်ဆန်းစစ်ခြင်းကိုလည်း အကဲဖြတ်ဆန်းစစ်မှု စနစ်တစ်ရပ်ဖော်ထုတ်ကာ ဆောင်ရွက်သွားစေ လိုပါကြောင်း၊
- အလားတူ တိုင်းဒေသကြီး/ပြည်နယ်များတွင် အာဟာရဖွံ့ဖြိုးမှုအခြေအနေများအား စစ်တမ်းငယ်များ ကောက်ယူကာ ယခင်ကောက်ယူခဲ့သည့် စစ်တမ်းများမှ တွေ့ရှိချက်များနှင့် နှိုင်းယှဉ်ကာ တိုးတက်မှု အခြေအနေများကို ဆန်းစစ်သုံးသပ်ရမည်ဖြစ်ပါကြောင်း၊
- ကိုယ်ခန္ဓာနှင့် ဦးနှောက်ဉာဏ်ရည်ပိုင်းဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ကာ ကျန်းမာရေးကောင်းမွန်ပြီး ပညာရည် ထက်မြက်ကာ အားကစားထူးချွန်သည့် အနာဂတ် နိုင်ငံသူ၊ နိုင်ငံသားများ ပိုမိုများပြားလာ စေရန်အတွက် မြန်မာနိုင်ငံ အာဟာရဖွံ့ဖြိုးမှုမြှင့်တင်ရေးလုပ်ငန်းများအား အမျိုးသားရေးအသွင်ဖြင့် ဝန်ကြီးဌာနမှ ဆက်လက်ဆောင်ရွက်မည်ဖြစ်ပါကြောင်း၊
- မြန်မာနိုင်ငံ အာဟာရဖွံ့ဖြိုးမှုမြှင့်တင်ရေး လုပ်ငန်းများသည် နိုင်ငံတော်၏ ရေရှည်ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်မှုများအတွက် အရေးကြီးပါကြောင်း၊
- ဝန်ကြီးဌာနအနေဖြင့် အိုင်အိုဒင်းချို့တဲ့မှုနှင့် အစာအာဟာရကြောင့် သွေးအားနည်းခြင်းများ လျော့နည်း ပပျောက်စေရေးနှင့် ဆား စားသုံးမှုများနေခြင်းများ လျော့နည်းစေရေးတို့ကို ဦးစားပေးဆက်လက် ဆောင်ရွက်သွားမည်ဖြစ်ပါကြောင်း၊
- လုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်ရာတွင် လက်တွေ့မြေပြင်တွင် အမှန်တကယ်ဆောင်ရွက်နိုင်သည့် လုပ်ငန်းစဉ်များကိုသာ မြေပြင်အခြေအနေနှင့်ကိုက်ညီစွာ ချမှတ်ဆောင်ရွက်သွားမည်ဖြစ်ပါကြောင်း။

အစည်းအဝေးသို့ တက်ရောက်ခဲ့ကြသူများ

- မြန်မာနိုင်ငံ အာဟာရဖွံ့ဖြိုးမှုမြှင့်တင်ရေး အမျိုးသားအဆင့် ဦးဆောင်ကော်မတီ၊ အဖွဲ့ဝင်များဖြစ်သော စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန၊ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး ဒေါက်တာအောင်သူ၊ သယံဇာတနှင့်သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းရေးဝန်ကြီးဌာန၊ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး ဦးအုန်းဝင်း၊ ပညာရေးဝန်ကြီးဌာန၊ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး ဒေါက်တာမျိုးသိမ်းကြီး၊ လူမှုဝန်ထမ်း၊ ကယ်ဆယ်ရေးနှင့် ပြန်လည်နေရာချထားရေး ဝန်ကြီးဌာန၊ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး ဒေါက်တာဝင်းမြတ်အေး၊

- ကျန်းမာရေးနှင့်အားကစားဝန်ကြီးဌာနမှ ဒုတိယဝန်ကြီး၊ အမြဲတမ်းအတွင်းဝန်၊ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်များ၊ ဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်များနှင့် တိုင်းဒေသကြီး/ ပြည်နယ် ပြည်သူ့ကျန်းမာရေးနှင့် ကုသရေးဦးစီးဌာနမှူးများ၊
  - တိုင်းဒေသကြီး/ပြည်နယ်များမှ လူမှုရေးဝန်ကြီးများ၊
  - နီးနွယ်ဝန်ကြီးဌာနများရှိ ဆက်စပ်ဦးစီးဌာနများမှ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်များ၊ ဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်များ၊ ညွှန်ကြားရေးမှူးများ၊ အကြံပေးပညာရှင်များ၊
  - ကုလသမဂ္ဂလက်အောက်ခံ အဖွဲ့အစည်းများနှင့် မိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများမှ ကိုယ်စားလှယ်များ ဖိတ်ကြားထားသော ပညာရှင်များ။
- (ဤမိန့်ခွန်းသည် ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး၏ လက်ရေးမူမှ ပြန်လည်ရိုက်နှိပ်ထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။)